ΜΟΥΣΙΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

ΕΥΑ ΜΠΑΝΤΡΟΦΣΚΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ κ. ALEX THURNEYSSEN

Μία ἀριστοτέχνις τοῦ τραγουδιοῦ —μὲ τὴν πιὸ ἀληθινὴ σημασία τῆς λέξεως—στὴν ὁποίαν βρίσκονται συνενωμένα σὲ ἀξιοζήλευτη ἁρμονία, ὅλα τὰ χαρίσματα, ποὺ προϋποθέτει μία καλλιτεχνικὴ φύσις, εὐλογημένη ἀπὸ τὴν τέχνη τὴν ἴδια.

Σὲ κάποια στιγμὴ σκανίας γεννιοδωρίας ἡ μοῖρα ἔδωσε στὴν προνομιοῦχο αὐτὴ γυναῖκα, μιχζωμένα καὶ μὲ χέρια ὁλάνοιχτα ὅ,τι μοιράζει στοὺς ἄλλους, τοὺς λιγώτερο εὐνοουμένους της σὲ ψειδωλὲς δόσεις.

Ἕνα ὄργανο τῆς πιὸ εὐγενικῆς ποιότητος, ἕνα ὄργανο πανάκριβο, μὲ τέμπρ ἀφάνταστο, ποὺ ἡ ἀνέκφραστή γοητεία του, σκλαβώνει τὸν ἀκροατὴ καὶ τὸν κρατάει σ' ἁπαλά, τὰ λουλουδένια δεσμὰ της ἀπὸ τὴν πρώτη ὡς τὴν τελευταία της ἀναπνοή.

Εἶναι ἕνα σπάνιο θαῦμα, ποὺ δίνει χαρὰ κάθε λεπτομέρεια τῆς φωνῆς αὐτῆς: Πῶς γεμίζει τὸ περιβάλλον της καὶ μὲ πόση εὐκολία, μὲ πόση ἀσύγκριτη ψυσικότητα διαστηρεῖται ἀναλλοίωτη σ' ὅλη τὴν ἀπέραντη κλίμακα τῆς δυναμικότητος τοῦ τόνου, ἀπὸ τὸ πιὸ χιθέρι, τὸ σχεδὸν ἀπίστευτο πιανίσσιμο ὡς τὸ πιὸ ὁλικό, τὸ πιὸ δυνατὸ φορτίσσιμο! Πῶς δίνει μ' ὅλα αὐτὰ μέσα πάντα καὶ παντοῦ στὰ δρια τοῦ χιθαριστικῶς ὑψηλοῦ καὶ σὲ κανένα σημεῖον δὲν φαίνεται νὰ στρώχνῃ τὴν προσπάθεια ἕως τὴν τελευταίαν γραμμήν τοῦ δυνατοῦ! Τί ἀλάνθαστα τοῦ ξέρει τὰ μυστικὰ τοῦ χρωματιστικοῦ τοῦ ἤχου καὶ τῆς ἀναπαίσθητης ἀποχρώσεώς του! Πῶς δραχνύει ὑποταχτικὰ σὲ κάθε ἐκβήλωσι χιθήματος καὶ πόσο πρόθυμα τοῦ κάνει κάθε παραχώρησι!

Ἀλλὰ μόνον μὲ τὴν πραγματικῶς μεγαλοφυᾶ χρῆσιν τῆς τεχνικῆς της, ἔγινε ἡ Ἀκριβέτα αὐτὴ φωνὴ ὅπως μᾶς παρουσιάσθηκε. Μπαίνει, ὑψώνεται, κρατεῖ τὸν τόνο, σιγοκαταβαίνει, ἁπαλοσβύνει, ἐπιχειρεῖ τὰ πιὸ ἐπιχίνδυνα βοκαλίζ, τὰ πιὸ τολμηρὰ δυσκολήματα, τὶς πιὸ παράτολμες ἀντιθέσεις τοῦ χρωματιστικοῦ ἢ τῆς ἐκφράσεως, ἐν συντόμῳ κάθε τί ποὺ θὰ ἐπέφτε ἢ θὰ ἐπρόσιαζε ἕνα σωστὸ θυμᾶτο ἐπιτυγχάνει τῆς Μπαντρόφσκα μὲ μιὰν εὐκολία, ποὺ ἀπλούστατα καταπλήττει!

Καὶ βέβαια ὅλα αὐτὰ τὰ ἐκπληκτικὰ πράγματα δὲν ἐξηγοῦν ἀκόμη τὸ φαινόμενον Μπαντρόφσκα!

Μόνον ὅταν ἀναγνωρίσωμε ὅτι ἐκεῖ ποὺ ἀκριβέστερο φυσικὸ ὅλικό καὶ ἡ ἀψογη δεξιοτεχνία εἶναι διαρκῶς καὶ ἀπολύτως στὴν ὑπηρεσία μιᾶς πλουσίας, βαθυτῆς, ἁβαθείας προσωπικότητος γιὰ τὴν ὁποίαν τὸ πραγματικὰ δὲν εἶναι μιὰ ὁποιαδήποτε ἱδιοτροπία, ἀλλὰ ἐκπληρώνει μιὰν ἀνάγκη, μόνον ὅταν παρατηρήσωμε πόσο διαισθητικὰ ἀφομοιώνεται στὴν μουσική ἡ καλλιτέχνις αὐτή, πῶς κάθε φρασοῦλα ἑνὸς τραγουδιοῦ πρώτα τὴν ζῇ καὶ ὕστερα τὴν ξαναπαίθει, πῶς ἡ ἐσωτερική ὀμορφιὰ τοῦ ἤχου σ' αὐτὴν ποτὲ δὲν εἶναι σκοπός, ἀλλὰ μέσο ἔκφρασις μιᾶς ἰδέας, ποὺ συνέλαβε καὶ ἀπέδωσε ἡ τέχνη, μόνον τότε θὰ μποροῦμε νὰ ἐξηγήσωμε καὶ νὰ κατανοήσωμε τὸ φαινόμενον τῶν ἐξαιρετικῶν ἀκαθηλουργιῶν της.

Ἡ φαντασία της τὴν καθοδηγεῖ καὶ τὴν εἰσάγει στὴν ἀπόδοσι κάθε καλλιτεχνικῆς λεπτομερείας τῆς φωνῆς αὐτῆς: Πῶς γεμίζει τὸ περιβάλλον της καὶ μὲ πόση εὐκολία, μὲ πόση ἀσύγκριτη φυσικότητα διατηρεῖται ἀναλλοίωτη σ' ὅλη τὴν ἀπέραντη κλίμακα τῆς δυναμικότητος τοῦ τόνου, ἀπὸ τὸ πιὸ χιθέρι, τὸ σχεδὸν ἀπίστευτο πιανίσσιμο ὡς τὸ πιὸ ὁλικό, τὸ πιὸ δυνατὸ φορτίσσιμο! Πῶς βγαίνει μ' ὅλα αὐτὰ μέσα πάντα καὶ παντοῦ στὰ δρια τοῦ χιθαριστικῶς ὑψηλοῦ καὶ σὲ κανένα σημεῖον δὲν φαίνεται νὰ στρώχνῃ τὴν προσπάθεια ἕως τὴν τελευταίαν γραμμήν τοῦ δυνατοῦ! Τί ἀλάνθαστα τοῦ ξέρει τὰ μυστικὰ τοῦ χρωματιστικοῦ τοῦ ἤχου καὶ τῆς ἀναπαίσθητης ἀποχρώσεώς του! Πῶς δραχνύει ὑποταχτικὰ σὲ κάθε ἐκβήλωσι χιθήματος καὶ πόσο πρόθυμα τοῦ κάνει κάθε παραχώρησι!

Ἀλλὰ μόνον μὲ τὴν πραγματικῶς μεγαλοφυᾶ χρῆσιν τῆς τεχνικῆς της, ἔγινε ἡ Ἀκριβέτα αὐτὴ φωνὴ ὅπως μᾶς παρουσιάσθηκε. Μπαίνει, ὑψώνεται, κρατεῖ τὸν τόνο, σιγοκαταβαίνει, ἁπαλοσβύνει, ἐπιχειρεῖ τὰ πιὸ ἐπιχίνδυνα βοκαλίζ, τὰ πιὸ τολμηρὰ δυσκολήματα, τὶς πιὸ παράτολμες ἀντιθέσεις τοῦ χρωματιστικοῦ ἢ τῆς ἐκφράσεως, ἐν συντόμῳ κάθε τί ποὺ θὰ ἐπέφτε ἢ θὰ ἐπρόσιαζε ἕνα σωστὸ θυμᾶτο ἐπιτυγχάνει τῆς Μπαντρόφσκα μὲ μιὰν εὐκολία, ποὺ ἀπλούστατα καταπλήττει!

Καὶ βέβαια ὅλα αὐτὰ τὰ ἐκπληκτικὰ πράγματα δὲν ἐξηγοῦν ἀκόμη τὸ φαινόμενον Μπαντρόφσκα!

Μόνον ὅταν ἀναγνωρίσωμε ὅτι ἐκεῖ ποὺ ἀκριβέστερο φυσικὸ ὅλικό καὶ ἡ ἀψογη δεξιοτεχνία εἶναι διαρκῶς καὶ ἀπολύτως στὴν ὑπηρεσία μιᾶς πλουσίας, βαθυτῆς, ἁβαθείας προσωπικότητος γιὰ τὴν ὁποίαν τὸ πραγματικὰ δὲν εἶναι μιὰ ὁποιαδήποτε ἱδιοτροπία, ἀλλὰ ἐκπληρώνει μιὰν ἀνάγκη, μόνον ὅταν παρατηρήσωμε πόσο διαισθητικὰ ἀφομοιώνεται στὴν μουσική ἡ καλλιτέχνις αὐτή, πῶς κάθε φρασοῦλα ἑνὸς τραγουδιοῦ πρώτα τὴν ζῇ καὶ ὕστερα τὴν ξαναπαίθει, πῶς ἡ ἐσωτερική ὀμορφιὰ τοῦ ἤχου σ' αὐτὴν ποτὲ δὲν εἶναι σκοπός, ἀλλὰ μέσο ἔκφρασις μιᾶς ἰδέας, ποὺ συνέλαβε καὶ ἀπέδωσε ἡ τέχνη, μόνον τότε θὰ μποροῦμε νὰ ἐξηγήσωμε καὶ νὰ κατανοήσωμε τὸ φαινόμενον τῶν ἐξαιρετικῶν ἀκαθηλουργιῶν της.

Ἡ φαντασία της τὴν καθοδηγεῖ καὶ τὴν εἰσάγει στὴν ἀπόδοσι κάθε καλλιτεχνικῆς λεπτομερείας τῆς φωνῆς αὐτῆς: Πῶς γεμίζει τὸ περιβάλλον της καὶ μὲ πόση εὐκολία, μὲ πόση ἀσύγκριτη φυσικότητα διατηρεῖται ἀναλλοίωτη σ' ὅλη τὴν ἀπέραντη κλίμακα τῆς δυναμικότητος τοῦ τόνου, ἀπὸ τὸ πιὸ χιθέρι, τὸ σχεδὸν ἀπίστευτο πιανίσσιμο ὡς τὸ πιὸ ὁλικό, τὸ πιὸ δυνατὸ φορτίσσιμο! Πῶς βγαίνει μ' ὅλα αὐτὰ μέσα πάντα καὶ παντοῦ στὰ δρια τοῦ χιθαριστικῶς ὑψηλοῦ καὶ σὲ κανένα σημεῖον δὲν φαίνεται νὰ στρώχνῃ τὴν προσπάθεια ἕως τὴν τελευταίαν γραμμήν τοῦ δυνατοῦ! Τί ἀλάνθαστα τοῦ ξέρει τὰ μυστικὰ τοῦ χρωματιστικοῦ τοῦ ἤχου καὶ τῆς ἀναπαίσθητης ἀποχρώσεώς του! Πῶς δραχνύει ὑποταχτικὰ σὲ κάθε ἐκβήλωσι χιθήματος καὶ πόσο πρόθυμα τοῦ κάνει κάθε παραχώρησι!

Εἶχαμε πολλὰ χρόνια ν' ἀκούσωμε κάτι τόσο τέλειο καὶ εἶναι φυσικό, ὅτι διαδοχικὴ ἡ σειρὰ τῶν Ὀλυμπίων μὲ παραλήρημα ἐνθουσιασμοῦ τὴν ἠνάγκασε νὰ τραγουδήσῃ ἕνα πλῆθος τραγουδιῶν ἐκτὸς προγράμματος.

Ὁ Σπῶρος Φαρασιάτος μὲ τὸ ἀκορντεόν, ἀπλὰ τοῦτό του, συνοδεύσε ὑποβλητικὰ καὶ ὑπερβοήθησε στὴν ἐπιτυχία της τὴν ἐξαιρετικὴ καλλιτέχνιδα.

Alex Thurneyssen

—*—

ΘΕΑΤΡΑ

Ἀπὸ τὴν Κυριακὴ ἀρχίζουν οἱ παραστάσεις στὸ Ἀνοικτὸ Θέατρο τοῦ Λυκαβηττοῦ. Ἡ ἔναρξις θὰ γίνῃ μὲ τὸ ἔργο τοῦ Ἀλεξ. Μωραϊτίδη «Ἡ Ἀγάπη τοῦ Ἀρχαγγέλου». Ἀκολουθοῦν ἡ «Ἀντιγόνη» τοῦ Σοφοκλέους καὶ ἡ «Ἀνδρομάχη» τοῦ Εὐριπίδου.

Ἡ Ἀκριβέτα δὲν ξέρει καλὰ τί νὰ προτιμήσῃ: Τὴ βάλε ἀπὸ τὸν «Καζανόβα» τοῦ Ροσταὶν, ποὺ ἡ φωνή της κυριολεκτικῶς ἐγκρεμίζει μὲ μιὰ ἀφάνταστα γοητευτικὴ χάρι; Ἢ τὸ νυχτολούλουδο τοῦ Γκρεσχάιμερ, ποὺ τὰ χιθέρια πιανίσσιμα, ἔφτασαν τόσο ἁπαλά, τόσο λιγωτικὰ ἕως τὰ αὐτιὰ μας ὥστε νὰ νομίζωμε πὼς τ' ἀκούμε μέσα σὲ ὄνειρο; Ἢ τὸ παγωνιάρικο χριστουγεννιάτικο «Ἡσυχία» τοῦ Νεάλμπ, ποὺ ἀπέδωσε μὲ τόση λεπτὴ φωνή, σχεδὸν ψιθυριστή, ὥστε νὰ τὴν χιθαυμάζῃς σὰν ἐφεργετικὴ πνοὴ λεπτῆς χάρας;

Εἴχαμε πολλὰ χρόνια ν' ἀκούσωμε κάτι τόσο τέλειο καὶ εἶναι φυσικό, ὅτι διαδοχικὴ ἡ σειρὰ τῶν Ὀλυμπίων μὲ παραλήρημα ἐνθουσιασμοῦ τὴν ἠνάγκασε νὰ τραγουδήσῃ ἕνα πλῆθος τραγουδιῶν ἐκτὸς προγράμματος.

Ὁ Σπῶρος Φαρασιάτος μὲ τὸ ἀκορντεόν, ἀπλὰ τοῦτό του, συνοδεύσε ὑποβλητικὰ καὶ ὑπερβοήθησε στὴν ἐπιτυχία της τὴν ἐξαιρετικὴ καλλιτέχνιδα.

Alex Thurneyssen

—*—

ΘΕΑΤΡΑ

Ἀπὸ τὴν Κυριακὴ ἀρχίζουν οἱ παραστάσεις στὸ Ἀνοικτὸ Θέατρο τοῦ Λυκαβηττοῦ. Ἡ ἔναρξις θὰ γίνῃ μὲ τὸ ἔργο τοῦ Ἀλεξ. Μωραϊτίδη «Ἡ Ἀγάπη τοῦ Ἀρχαγγέλου». Ἀκολουθοῦν ἡ «Ἀντιγόνη» τοῦ Σοφοκλέους καὶ ἡ «Ἀνδρομάχη» τοῦ Εὐριπίδου.